

[Paul Schlüter.]

umuligt fra nogen side komme uden om, at den manglende balance i alle måder mellem udbud og efterspørgsel inden for bygge- og boligområdet er et kerneproblem. For her er netop tale om en hjemmemarkedsindustri, der ikke er udsat for normal konkurrence fra udlandets side.

Dansk økonomis kroniske sygdom er, så vidt jeg kan se, de for store subsidier og privilegier inden for hele bolig- og byggesektoren. Det er virkelighedsflugt, hvis nogen tror, at man kan slippe for at se det i øjnene. Man kan ikke fortsætte et rekordagtigt boligbyggeri, uden at man gør det nødvendige, som sikrer, at der spares mere op til dets finansiering. Dette forudsætter mange ting, bl. a. en afdæmpning af statens udgiftsstigninger og af borgernes forbrug i andre sektorer end boligområdet sammen med specialopsparing til boligformål.

Hr. Ivar Nørgaard omtalte den ophævede obligationsrationering. Jeg skal da gerne erkende, at naturligvis kan man skaffe højere kurser på obligationsmarkedet gennem indførelse af en almindelig obligationsrationering. Men hr. Ivar Nørgaard kan jo ikke være blind for den kendsgerning, at en obligationsrationering nødvendigvis må føre med sig, at man får et mindre byggeri. Det var, da obligationsrationeringen blev hævet, at vi kom væk fra det for lille byggeri; da rationeringen forsvandt, steg byggeriet, og det er min opfattelse, at en genindførelse af en almindelig obligationsrationering ikke vil være et egnet middel til løsning af vore langsigtede problemer i byggesektoren.

De problemer, vi har, nødvendiggjorde, at regeringen i sommer nedsatte et særligt ekspertudvalg, som skulle beskæftige sig med byggespørgsmålene og med især finansieringsproblemet inden for byggesektoren. Folketingets medlemmer kender alle den betænkning, dette udvalg for nylig afleverede. Jeg vil gerne sige, at de forslag, udvalget efter fortræffelig forberedelse fremsatte, var jo meget vidtgående. Men det var også udvalgets opgave. Det var ligesom udvalget kom med et forslag til løsning, der byggede på, at man alene skulle stramme vilkårene for byggeriet for at rette tingene op og især skaffe ligevægt ved at begrænse ud-

buddet af obligationer. Nu må man ikke glemme, at en væsentlig grund til, at vi inden for det sidste halvandet års tid har haft meget store problemer på det danske obligationsmarked, er at finde i, at vi igennem denne periode skulle — og også magtede — afvikle den store kø, som havde ophobet sig igennem de tre år, hvor vi havde en obligationsrationering. Men jeg vil da gerne erkende, at jeg ville have været meget betænkelig, hvis regeringen var gået ind for en fuldstændig gennemførelse af Kurt Hansen-udvalgets forslag.

Jeg mener, det er rigtigt af regeringen at have søgt en langt bredere løsning. Et af hovedpunkterne i regeringens plan er jo, at man nu må se grundigt på kommunernes anlægsaktivitet. Alle vi, som har med kommuner at gøre, ser naturligvis nødt til kommunale anlægsopgaver forsinket. Men også kommunalfolk må erkende, at hvis man vil fastholde den høje anlægsaktivitet i kommunerne, er en større selvfinansiering bydende nødvendig. Det er bittert, men der er ingen vej uden om. Det må være et væsentligt bidrag til større balance i den samlede samfundsøkonomi. Staten har i en årække dækket alle sine anlægsudgifter gennem beskatning, og jeg skal da gerne medgive hr. Lysholt Hansen, at det kan kommunerne ikke fuldt ud, naturligvis ikke, men de kan det, og de må det nødvendigvis, i højere grad. Når man ved, at i sidste finansår belastede kommunerne lånemarkedet med lånoptagelse i størrelsen 2 milliarder kr., så må man se i øjnene, at det er for kraftig en belastning.

Nu er der naturligvis forskel på kommunerne. Derfor har jeg også hæftet mig ved den hovedsætning i regeringens oplæg, at man skal søge at dæmpe den kommunale låntagning, især således at tilsynsrådene sætter ind over for kommuner, hvor det ikke er nødvendigt af økonomiske grunde at gennemføre en finansiering ad lånevejen. Udviklingskommuner, som på en kort årrække skal modtage 10.000, 15.000 eller måske 20.000 nye indbyggere, har naturligvis et andet behov, set med samfundsøjne, end kommuner, hvis udbygning stort set er gennemført.

I øvrigt er der grund til både at tro og håbe, at de kommunesammenlægninger, som nu gennemføres, betyder, at langt flere